

Вікторія ЯКИМАЩЕНКО, редактор

ЄДИНИЙ ПОДАТОК: ХТО МОЖЕ СТАТИ ПЛАТНИКОМ?

Нормативна база:

- розділ XIV (ст. 291–300) Податкового кодексу (далі – ПК).

Що таке єдиний податок?

Єдиний податок (далі – ЄП) – це податок, який сплачують суб'єкти господарювання (далі – СГ) – юридичні і фізичні особи, що застосовують спрощену систему оподаткування. Такі особи в просторіччі іменуються **єдинниками**. А сам податок є заміною цілого комплексу окремих податків.

Які податки замінює собою ЄП?

Згідно п. 297.1 ПК платники ЄП звільняються від сплати ряду податків. Тобто вони не зобов'язані нараховувати ці податки і подавати по них податкову звітність. **Будьте уважні:** є деякі виключення і додаткові умови (див. табл. 1)!

Таблиця 1. Перелік податків і зборів, від яких звільнений єдинник

№ п/п	Найменування податку	Додаткові умови
1	2	3
1	Податок на прибуток підприємства	Якщо єдинник виплачуватиме дохід нерезиденту, то декларацію з податку на прибуток йому все-таки доведеться подати на підставі п. 103.9 ПК
2	ПДФО	Звільнення діє тільки для тих доходів (об'єкта оподаткування), які отримані в рамках господарської діяльності фізосіб – єдинників першої – четвертої груп, яка обкладається ЄП. Доходи фізосіб, отримані з інших джерел, підлягають обкладенню ПДФО в загальному порядку
3	ПДВ при постачанні товарів, робіт, послуг з місцем постачання на території України	Крім ПДВ, який сплачується єдинниками четвертої групи – платниками ПДВ, а також єдинниками, що вибрали ставку ЄП у розмірі 3 %
4	Податок на майно (у частині земельного податку)	Крім земельних ділянок, які не використовуються: – єдинниками першої – третьої груп – для ведення господарської діяльності; – єдинниками четвертої групи – для ведення сільгосптоваровиробництва
5	Рентна плата за спеціальне використання води	Звільнення діє тільки для єдинників четвертої групи

Інші податки та збори єдинник сплачує і подає за ними звітність у загальному порядку.

Який принцип обкладення ЄП?

Основний принцип обкладення ЄП полягає в тому, що за загальним правилом **оподатковується не прибуток** СГ-єдинника, а інша сума. Конкретно базою оподаткування є:

- дохід**, до складу якого включаються грошові суми, отримані у звітному періоді, а також вартість безплатно отриманого майна і списаної

кредиторської заборгованості – для єдинників **третьої групи**. Докладніше про оподаткування доходів ми говоритимемо в наступних консультаціях. Для єдинників **першої та другої груп** ЄП стягується у вигляді **фіксованого платежу** (див. табл. 2);

- нормативна грошова оцінка 1 га сільгоспугодів і земель водного фонду** – для єдинників **четвертої групи**.

Зверніть увагу! Витрати єдинників для цілей оподаткування за загальним правилом не враховуються.

Як платникові вибрати свою групу ЄП?

Залежно від обсягу доходу, кількості найманих працівників і виду діяльності єдинники поділяються на чотири групи:

- **перша і друга** – фізособи-підприємці;
- **третя** – юрособи і фізособи-підприємці;
- **четверта** – виробники сільгосппродукції (юрособи і фізособи-підприємці). Умови перебування платників у цій групі, їх оподаткування і звітність ми тут розглядати не будемо.

На замітку! Фізособи можуть бути платниками ЄП будь-якої групи, а юрособи – тільки третьої та четвертої груп.

У табл. 2 ви знайдете інформацію для єдинників першої – третьої груп. Ми навели основні критерії, що дозволяють перебувати на спрощеній системі оподаткування в цих групах, і ставки ЄП. Ставки ЄП у вигляді відсотка від суми прожиткового мінімуму (далі – ПМ) або мінімальної зарплати (далі – МЗП) є фіксованими. Ставка податку, встановлена в процентному відношенні до доходу єдинника, залежить від величини доходу за звітний період.

Таблиця 2. Основні критерії та ставки для єдинників першої – третьої груп

№ п/п	Група платника ЄП (п. 291.4 ПК)	Суб'єкт господарювання	Ставка ЄП (п. 293.1–293.4 ПК) ¹	Умови знаходження в групі			
				Граничний обсяг річного доходу ² , грн.	Наявність найманих працівників (фактична кількість)	Дозволена сфера діяльності	Дозволені контрагенти – покупці
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Перша (пп. 1)	Фізособа	Не більше 10 % ПМ ³ з розрахунку на календарний місяць	300 000	Без найманих працівників	Виключно роздрібний продаж на ринках та/або надання побутових послуг ⁴	Населення
2	Друга (пп. 2)	Фізособа ⁵	Не більше 20 % МЗП ⁶ з розрахунку на календарний місяць	1 500 000	Не більше 10 чоловік	Надання послуг (у т. ч. побутових) ⁴ Виробництво або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства	Тільки населення та єдинники Будь-які контрагенти
3	Третя (пп. 3)	Фізособа, юрособа	Відсоток доходу за звітний період: – 3 % – для платників ПДВ; – 5 % – для неплатників ПДВ і фізосіб-ювелірів	5 000 000	Не обмежено	Сфера діяльності обмежена тільки вимогами п. 291.5 ПК ⁷	Будь-які контрагенти

¹ Фіксовані ставки ЄП встановлюються місцевими (сільськими, селищними і міськими) радами (п. 293.2 ПК).

² Сума доходу єдинника визначається за правилами ст. 292 ПК.

³ ПМ – прожитковий мінімум для працездатних осіб, законодавчо встановлений на 1 січня звітного року. У 2019 році ПМ дорівнює 1 921 грн. Таким чином, максимальна сума ЄП у 2019 році для єдинників першої групи становитиме 192,10 грн. за місяць.

⁴ Перелік побутових послуг див. у табл. 3.

⁵ Крім фізосіб, які надають посередницькі послуги з купівлі, продажу, оренди й оцінки нерухомого майна (група 68.31 КВЕД ДК 009:2010), а також фізосіб-ювелірів (осіб, які провадять діяльність із виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних і побутових виробів із дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення і напівдорогоцінного каміння). Такі фізособи повинні перебувати у третій групі платників ЄП (пп. 2 п. 291.4 ПК).

⁶ МЗП – місячний розмір мінімальної зарплати, законодавчо встановлений на 1 січня звітного року. У 2019 році МЗП дорівнює 4 173 грн. Таким чином, максимальна сума ЄП в 2019 році для єдинників другої групи становитиме 834,60 грн. за місяць.

⁷ У п. 291.5 ПК зазначені види діяльності, заборонені єдинникам (див. нижче).

Як бачите з таблиці, фіксована ставка має застереження «не більше».

Коли застосовуються максимальні ставки ЄП, установлені для першої та другої груп єдинників (10 % ПМ чи 20 % МЗП)?

Якщо єдинник першої (другої) групи:

- провадить діяльність **на територіях більше ніж однієї** сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, створених згідно із законом і перспективним планом формування територій таких громад, – застосовується максимальна ставка ЄП, установленна для відповідної групи (п. 293.7 ПК);
- провадить **декілька видів діяльності** – застосовується максимальна із ставок ЄП, установлених для таких видів діяльності (п. 293.6 ПК).

На замітку! Якщо єдинник порушує умови перебування на ЄП, тоді як покарання застосовуються підвищені розміри ставок ЄП. Про це ми розповідатимемо в наступних консультаціях.

Як правильно визначити кількість найманих працівників у єдинника?

Фактична кількість найманих працівників є одним із критеріїв перебування єдинника в другій групі (див. гр. 6 ряд. 2 табл. 2). Цей показник наводиться у звітній декларації єдинника. Згідно з роз'ясненням ДФС це **найбільша кількість працівників за будь-який місяць** у звітному (податковому) періоді (ЗІР, категорія 107.08).

Не враховуються при підрахунку фактичної кількості найманих працівники, які (пп. 291.4.1 ПК):

- перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами, а також у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею віку, передбаченого законодавством;
- призвані на військову службу під час мобілізації на особливий період.

Будьте уважні! При визначенні кількості працівників не треба враховувати осіб, які працюють у єдинника за цивільно-правовими договорами (зокрема, договорами підряду) (ЗІР, категорія 107.01). Відмітною ознакою таких договорів є те, що оплаті підлягає не сам процес праці, а його результат, який оформляється актом виконаних робіт (наданих послуг).

Чи потрібно єдиннику розраховувати такий показник, як середньооблікова чисельність працівників?

Дані про середньооблікову чисельність працівників **можуть знадобитися** єдинникам-роботодавцям **для визначення, наприклад, нормативу із працевлаштування осіб з інвалідністю.**

Згідно з пп. 14.1.227 ПК середньооблікова чисельність працівників визначається за методикою, викладеною в Інструкції, затвердженій наказом Держкомстату від 28.09.05 р. № 286 (далі – Інструкція № 286). При цьому враховуються:

- усі наймані працівники та особи, які працюють за цивільно-правовими договорами і за сумісництвом більше одного календарного місяця;
- наймані працівники представництв, філій, відділень та інших відокремлених підрозділів в еквіваленті повної зайнятості (п. 4 Інструкції № 286).

Не враховуються наймані працівники, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами, а також у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею віку, передбаченого законодавством.

Які побутові послуги населенню мають право надавати єдинники першої та другої груп?

Для цілей обкладення ЄП під побутовими послугами розуміються послуги, перелічені в п. 291.7 ПК. Наведемо їх у табл. 3.

Таблиця 3. **Перелік побутових послуг населенню, які можуть надаватися єдинниками першої та другої груп**

№ п/п	Найменування послуги
1	2
1. Виготовлення виробів за індивідуальним замовленням	
1.1	Виготовлення: – взуття
1.2	– швейних виробів
1.3	– виробів з хутра
1.4	– нижнього одягу
1.5	– текстильних виробів і текстильної галантереї
1.6	– головних уборів
1.7	– трикотажних виробів, а також їх плетіння
1.8	– килимів і килимових виробів

1	2
1.9	– шкіряних галантерейних і дорожніх виробів
1.10	– меблів
1.11	– теслярських і столярних виробів
1.12	– металовиробів
1.13	– ювелірних виробів
2. Додаткові послуги до виготовлення виробів за індивідуальним замовленням	
3. Послуги з ремонту	
3.1	Ремонт: – взуття
3.2	– одягу і побутових текстильних виробів
3.3	– трикотажних виробів
3.4	– килимів і килимових виробів, а також їх реставрація
3.5	– шкіряних галантерейних і дорожніх виробів
3.6	– меблів, а також її реставрація і відновлення
3.7	– радіотелевізійної та іншої аудіо-та відеоапаратури
3.8	– електропобутової техніки та інших побутових приладів
3.9	– годинників
3.10	– велосипедів
3.11	– музичних інструментів, а також їх технічне обслуговування
3.12	– інших предметів особистого користування, домашнього вжитку і металовиробів
3.13	– ювелірних виробів
4. Інші побутові послуги	
4.1	Технічне обслуговування і ремонт автомобілів, мотоциклів, моторолерів і мопедів за індивідуальним замовленням
4.2	Прокат речей особистого користування і побутових товарів
4.3	Послуги з виконання фоторобіт
4.4	Послуги з обробки плівок
4.5	Послуги з прання, обробки білизни та інших текстильних виробів
4.6	Послуги з чищення і фарбування текстильних, трикотажних і хутряних виробів
4.7	Вичинка хутряних шкур за індивідуальним замовленням
4.8	Послуги перукарень
4.9	Ритуальні послуги
4.10	Послуги, пов'язані із сільським і лісовим господарством
4.11	Послуги домашньої прислуги
4.12	Послуги, пов'язані з очищенням і прибиранням приміщень за індивідуальним замовленням

Що може перешкодити ЄГ стати єдинником першої – третьої групи?

Перешкода перша: податковий борг

Суб'єкт господарювання, який збирається застосовувати спрощену систему оподаткування, повинен знати, що його не зареєструють єдинником, якщо **на день подання заяви** про реєстрацію платником ЄП за ним числиться **податковий борг** (пп. 291.5.8 ПК). Навіть якщо цей податковий борг не пов'язаний з господарською діяльністю такого ЄГ (крім боргу зі сплати ЄСВ) (ЗІР, категорія 107.09).

Виняток: безнадійний податковий борг, який виник унаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажор).

Майте на увазі: факт форс-мажору можна підтвердити тільки відповідною довідкою Торгово-промислової палати.

Згідно з пп. 14.1.175 ПК податковим боргом вважається сума узгодженого грошового зобов'язання, яка не була сплачена у строки, установлені ПК, а також сума пені, нарахована на суму такого зобов'язання.

Перешкода друга: організаційно-правова форма

Не можуть бути платниками ЄП:

- представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юрособи, яка не є платником ЄП (пп. 291.5.6 ПК);
- ЄГ, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать юрособам – неплатникам ЄП, становить 25 % і більше (пп. 291.5.5 ПК). Наприклад, не зможе зареєструватися єдинником дочірнє підприємство материнської компанії, яка не є платником ЄП.

Перешкода третя: нерезидентний статус

Не можуть стати платниками ЄП нерезиденти – фізичні та юридичні особи (пп. 291.5.7 ПК).

Нерезидентами є, зокрема (пп. 14.1.122 ПК):

- іноземні компанії та організації, створені відповідно до законодавства інших держав, а також

їх зареєстровані згідно із законодавством України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи, що знаходяться на території України;

- фізособи, які не є резидентами України.

А якщо іноземець буде визнаний резидентом України, він може стати єдинником.

А що ж потрібно для визнання фізособи-нерезидента українським резидентом?

Як впливає з пп. 14.1.213 ПК, достатньо, щоб іноземець самостійно визначив своє основне місце проживання на території України в порядку, установленому ПК, або зареєструвався як самозайнята особа (підприємець або особа, яка провадить незалежну професійну діяльність).

А ДФС, у свою чергу, роз'яснює, що іноземець (або особа, яка не має громадянства) уважатиметься резидентом і може стати платником ЄП, якщо (ЗІР, категорія 107.03):

- заздалегідь зареєструється в Україні підприємцем (на підставі п. 177.12 ПК);
- відповідатиме сукупності критеріїв, передбачених ПК для платників ЄП.

Перешкода четверта: види діяльності

Не мають права застосовувати спрощену систему оподаткування (пп. 291.5.4 ПК):

- страхові (перестрахові) брокери;
- банки, кредитні спілки, ломбарди;
- лізингові компанії. Водночас, згідно з роз'ясненням у ЗІР (категорія 108.05), якщо юрособа вже є єдинником, то вона може надавати послуги фінансового лізингу і здійснювати інші лізингові (орендні) операції. На думку фахівців ДФС, положення пп. 291.5.4 ПК поширюються тільки на фінансові установи;

- довірчі товариства;
- страхові компанії;
- установи накопичувального пенсійного забезпечення;
- інвестиційні фонди і компанії, інші фінустанови, визначені законом;
- реєстратори цінних паперів.

Усі інші СГ можуть реєструватися і залишатися платниками ЄП першої – третьої груп за умови, що вони не займатимуться видами діяльності, забороненими для єдинників (див. табл. 4).

Важливий нюанс! У заяві про застосування спрощеної системи оподаткування, форма якої затверджена наказом Міністерства від 20.12.11. р. № 1675 (далі – заява), СГ повинен зазначити вибрані ним види господарської діяльності відповідно до КВЕД ДК 009:2010 (пп. 5 п. 298.3 ПК).

А що робити, коли код групи (класу) з КВЕД ДК 009:2010 передбачає декілька видів господарської діяльності, у тому числі й ті, які не дають права на застосування спрощенки?

У такому разі СГ зазначає в заяві тільки ті види діяльності, на які не встановлена заборона для єдинників. Таке роз'яснення ДФС дала в Індивідуальній податковій консультації від 14.11.17 р. № 2615/Л/99-99-13-01-02-14/ІПК.

Якщо ж єдинником реєструється вже діючий СГ, то він може скористатися іншим роз'ясненням ДФС. Так, у ЗІР (категорія 108.01.06) сказано, що сама по собі наявність заборонених видів діяльності у статуті юрособи або в Єдиному держреєстрі не служить підставою для відмови СГ в реєстрації єдинником, якщо заборонена діяльність фактично не здійснюється.

НЕ ГАЙТЕ ЧАСУ!

Отримуйте найкорисніші розсилання від «Балансу», ГО «ВБК» та **Uteka** вже зараз!

Надішліть нам електронного листа на **office@balance.ua** з П.І.Б., областю та ЄДРПОУ або телефонуйте **(056) 370-44-25**.

P

Таблиця 4. Види діяльності, заборонені для платників ЄП першої – третьої груп

№ п/п	Норма ПК	Вид діяльності
1	2	3
1	Пп. 1 пп. 291.5.1	Діяльність з організації та проведення азартних ігор, лотерей (крім розповсюдження лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора) Пояснення. На сьогодні гральний бізнес в Україні взагалі заборонений. Тому заборона щодо діяльності єдинника з організації та проведення азартних ігор почне діяти з дня набуття чинності закону, що регулює питання діяльності у сфері грального бізнесу (п. 1 розд. II Закону від 04.11.11 р. № 4014-VI). Зверніть увагу! Згідно із Законом від 15.05.09 р. № 1334-VI до азартних не належать гра в більярд, кеглі (боулінг) та інші ігри, які проводяться без отримання гравцем призу (виграшу), гра на гральних автоматах типу «кран-машина», де як виграш гравець отримує виключно матеріальні речі (іграшки, цукерки тощо)
2	Пп. 2 пп. 291.5.1	Обмін іноземної валюти Пояснення. Згідно з п. 3 розд. I Інструкції, затвердженої постановою Правління НБУ від 12.12.02 р. № 502, до валютно-обмінних операцій належать: – купівля у фізосіб – резидентів і нерезидентів готівкової інвалюти за готівкові гривні; – продаж фізособам-резидентам готівкової інвалюти за готівкові гривні; – зворотний обмін фізособам-нерезидентам невикористаних готівкових гривень за готівкову інвалюту; – конвертація (обмін) готівкової інвалюти однієї іноземної держави на готівкову інвалюту іншої іноземної держави. Саме ці операції заборонено здійснювати єдинникам
3	Пп. 3 пп. 291.5.1	Виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів. Виняток: – роздрібний продаж ПММ в ємкостях до 20 л; – діяльність фізосіб, пов'язана з роздрібним продажем пива, сидру, пері (без додавання спирту) і столових вин. Пояснення. Перелік підакцизних товарів наведено в ст. 215 ПК. Наприклад, до таких товарів належать легкові автомобілі. Майте на увазі! Оптова торгівля ПММ, незалежно від об'єму тари, єдинникам заборонена (ЗІР, категорія 107.03). Водночас, на думку ДФС, єдинник-юрособа має право продати автомобіль, який числиться у нього у складі основних засобів (ЗІР, категорія 108.05)
4	Пп. 4 пп. 291.5.1	Видобуток, виробництво, реалізація дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у т. ч. органогенного утворення. Виняток: виробництво, постачання, продаж (реалізація) ювелірних і побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення і напівдорогоцінного каміння Пояснення. Перелік дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення і напівдорогоцінного каміння наведено в ст. 1 Закону від 18.11.97 р. № 637/97-ВР. При цьому єдинники третьої групи зі сплатою ЄП за ставкою 5 % можуть займатися виробництвом, постачанням, продажем (реалізацією) ювелірних і побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення і напівдорогоцінного каміння (п. 293.3 ПК). А єдинники першої та другої груп можуть надавати населенню послуги з виготовлення ювелірних виробів за індивідуальними замовленнями, а також з ремонту таких виробів (див. табл. 3)
5	Пп. 5 пп. 291.5.1	Видобуток, реалізація корисних копалин. Виняток: реалізація корисних копалин місцевого значення Пояснення. Переліки корисних копалин загальнодержавного і місцевого значення затверджені постановою КМУ від 12.12.94 р. № 827. Зокрема, до копалин місцевого значення належать: сировина для хімічних меліорантів ґрунтів (вапняк, гіпс, гаж, сапропель); сировина для будівельного вапня та гіпсу; пісок, сировина цегляно-черепична (суглинок, супісок). Зверніть увагу! Вода належить до копалин загальнодержавного значення, тому, на думку ДФС, єдинники не можуть видобувати воду зі свердловин навіть для власних потреб (ЗІР, категорія 108.01.01), а також займатися її реалізацією. Водночас єдинники можуть виготовляти і реалізовувати вироби з корисних копалин загальнодержавного і місцевого значення, придбаних, зокрема, у СГ, які здійснюють їх видобуток (ЗІР, категорія 107.03)

1	2	3
6	Пп. 6 пп. 291.5.1	Діяльність у сфері фінансового посередництва. Виняток: діяльність у сфері страхування, яка провадиться страховими агентами, визначеними Законом від 07.03.96 р. № 85/96-ВР, сюрвейєрами, аварійними комісарами та аджастерами Пояснення. Згідно з п. 3 ст. 333 Господарського кодексу під фінансовим посередництвом слід розуміти діяльність, пов'язану з отриманням і перерозподілом фінансових коштів, крім випадків, визначених законодавством. Зазначеною нормою також передбачено, що фінансове посередництво здійснюється установами банків та іншими фінансово-кредитними організаціями. Згідно з КВЕД ДК 009:2010 така діяльність включається до розд. 64 «Надання фінансових послуг, крім страхування і пенсійного забезпечення». Завважимо, що ДФС відносить до фінансового посередництва операції єдинника з продажу власних корпоративних прав і цінних паперів. Але вважає, що коли такі операції – разові, вони не є видом діяльності, то єдинник їх має право здійснювати (ЗІР, категорія 108.01.01). При цьому інвестиційний прибуток від продажу власних цінних паперів фізособа-єдинник обкладає не ЄП, а ПДФО (ЗІР, категорія 107.03). Водночас фінансовим посередництвом ДФС вважає також передачу юрособою-єдинником в іпотеку нерухомості для забезпечення виконання зобов'язань іншої особи як майновий поручник (ЗІР, категорія 108.01.02) і надання фізособою-єдинником поворотної фінансової допомоги (ЗІР, категорія 107.04). На думку ДФС, такі операції – під заборону для єдинників. Хоча є також лист ДФС від 05.02.16 р. № 2503/6/99-95-42-03-15, згідно з яким допускається надання юрособою – єдинником третьої групи поворотної фіндопомоги іншій особі. Але тільки якщо така допомога не надаватиметься на постійній основі
7	Пп. 7 пп. 291.5.1	Діяльність з управління підприємствами Пояснення. Як впливає з Індивідуальної податкової консультації ДФС від 18.09.18 р. № 4079/6/99-99-12-02-03-15/ІПК, управління підприємствами передбачає наявність головних управлінь (хед-офісів). Це діяльність холдингових компаній, залучених в управління, а також діяльність головних управлінь (хед-офісів), централізованих адміністративних офісів і різних офісів, які ведуть справи інших підрозділів компанії або підприємства, спостерігають та управляють ними, здійснюють стратегічне або організаційне планування, беруть участь у прийнятті рішень (клас 70.10 КВЕД ДК 009:2010). Водночас, на думку ДФС (ЗІР, категорія 108.01.01), юрособа – єдинник третьої групи зі сплатою ЄП за ставкою 3 % має право управляти майном на підставі: – договору про надання послуг з управління майном; – договору з управління майном. За умови, що такий договір поставлений на облік у податковому органі відповідно до вимог ПК. При цьому предметом договору з управління майном може бути підприємство як єдиний майновий комплекс (п. 1 ст. 1030 Цивільного кодексу)
8	Пп. 8 пп. 291.5.1	Діяльність з надання послуг пошти (виняток – кур'єрська діяльність) і зв'язку (виняток – діяльність, яка не підлягає ліцензуванню) Пояснення. Послуги поштового зв'язку – це продукт діяльності оператора поштового зв'язку з приймання, обробки, перевезення і доставки (вручення) поштових відправлень, виконання доручень користувачів за поштовими переказами і банківськими операціями (ст. 1 Закону від 04.10.01 р. № 2759-III). Прикладом діяльності у сфері послуг зв'язку, яка не підлягає ліцензуванню, є послуги інтернет-зв'язку (ч. 7 ст. 42 Закону від 18.11.03 р. № 1280-IV; ЗІР, категорія 107.01).
9	Пп. 9 пп. 291.5.1	Діяльність з продажу предметів мистецтва та антикваріату, діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату Пояснення. Для цілей застосування норм ст. 291 ПК під витворами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріатом розуміються товари, що належить до товарних позицій за кодами 9701–9706 згідно з УКТЗЕД (п. 210.2 ПК; ЗІР, категорія 107.12)
10	Пп. 10 пп. 291.5.1	Діяльність з організації, проведення гастрольних заходів Пояснення. Діяльність з організації гастрольних заходів регулюється Законом від 10.07.03 р. № 1115-IV
11	Пп. 291.5.2	Здійснення фізособами-підприємцями технічних випробувань і досліджень (група 74.3 КВЕД ДК 009:2005) Пояснення. Цей вид діяльності відповідає класу 71.20 КВЕД ДК 009:2010
12	Пп. 291.5.2	Діяльність фізосіб-підприємців у сфері аудиту Пояснення. Заборонена для фізосіб-єдинників діяльність у сфері аудиту відповідає класу 69.20 КВЕД ДК 009:2010 «Діяльність у сфері бухгалтерського обліку та аудиту; консультування з питань оподаткування». Таким чином, згідно з КВЕД дозволена діяльність у сфері бухобліку проходить під одним кодом із забороненою аудиторською діяльністю. У такому разі СГ зазначає в заяві тільки ті види діяльності, на які не встановлена заборона для єдинників (див. вище)

Перешкода п'ята: річний дохід

Сума доходу може перешкодити зареєструватися платником ЄП першої – третьої груп СГ, що вже діє.

Забігаючи наперед, скажимо, що при реєстрації єдинником до заяви потрібно додати **розрахунок доходу** СГ. При цьому дохід розраховується за правилами, що діють для спрощеної системи оподаткування:

- за попередній календарний рік – якщо СГ переходить на спрощенку в середині звітного року;
- за поточний звітний рік – якщо СГ переходить на спрощенку з 1 січня наступного року. Тоді сума доходу за звітний рік визначається з урахуванням запланованої суми доходу за період, який залишився до кінця звітного року після подання заяви (ЗІР, категорії 107.01, 108.01.01).

Майте на увазі! Розрахована сума річного доходу не повинна перевищувати гранично допустиму суму доходу, установлену п. 291.4 ПК для відповідної групи єдинників (див. гр. 5 табл. 2). Інакше податковий орган відмовить СГ в реєстрації єдинником.

Додаткові обмеження для СГ, що вже зареєстровані єдинниками

Тільки грошова форма розрахунків

Згідно з п. 291.6 ПК платники ЄП першої – третьої груп зобов'язані здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно у **грошовій формі** (готівковій та/або безготівковій).

При цьому до **негрошових форм розрахунків належать:**

- бартер;

- взаємозалік зустрічних грошових вимог;
- погашення заборгованості шляхом укладення договору відступлення права вимоги (переведення боргу);
- розрахунки векселем.

Усі ці форми розрахунків податківці у своїх роз'ясненнях визначили як заборонені для єдинників (див. ЗІР, категорія 107.12, 107.04, 108.01.01, 108.01.02; лист від 27.11.15 р. № 25434/6/99-99-15-03-01-15).

Причому, як випливає з роз'яснень ДФС, єдинники не мають права як отримувати векселі на оплату за товари (роботи, послуги), так і видавати їх (ЗІР, категорія 108.5; лист ДФС від 04.06.15 р. № 5267/Д/99-99-17-02-02-14).

Хочемо попередити! ДФС вважає негрошовими і розрахунки через електронні платіжні системи, у тому числі і через систему WebMoney (електронні гроші) (ЗІР, категорія 107.04).

Обмеження при орендних операціях у фізосіб-єдинників

Згідно з пп. 291.5.3 ПК фізособи-підприємці не мають права бути платниками ЄП у випадку, якщо вони надають в оренду:

- земельні ділянки, загальна площа яких перевищує 0,2 га;
- житлові приміщення та/або їх частини загальною площею понад 100 м²;
- нежитлові приміщення (споруди, будівлі) та/або їх частини загальною площею понад 300 м².

Зверніть увагу! Аналогічні обмеження застосовуються і до операцій суборенди (ЗІР, категорія 107.03).

Особливості орендних операцій у разі застосування фізособами спрощеної системи оподаткування ми розглядатимемо в наступних публікаціях.